

Lærervejledning

Formål

Det er hensigten med dette undervisningsmateriale, at eleverne får indblik i, hvad moderne slaveri er og omfanget heraf. Herudover er det væsentligt, at eleverne lærer at forholde sig til og reflektere over, hvorfor moderne slaveri findes, og hvad man kan gøre ved det.

Fokusområder

Undervisningsmaterialet er opbygget omkring:

- Grundlæggende forståelse af, hvad moderne slaveri er og omfanget heraf.
- FN's menneskerettigheder og Børnekonventionen.
- Hvad man kan gøre som forbruger.

Ovenstående punkter kan inddrages som diskussionsemner i alle delelementerne i materialet, uanset om der er tale om arkivklip, artikler, tidslinjer, webdoks eller dilemmaspil.

Klip og arbejdsopgaver

Alle klipsamlinger indeholder klip, der sætter fokus på forskellige dele af moderne slaveri. Hertil er der udarbejdet arbejdsopgaver, som eleverne kan løse individuelt eller i grupper. Der er følgende artikler:

- [Hvad er moderne slaveri?](#)
- [Hvad kan jeg gøre?](#)
- [Menneskerettighederne – specielt for børn og unge](#)
- [Historisk oversigt over slaveri](#)
- [Hvorfor er der børneslaver?](#)

Historisk tidslinje om slaveri

Formålet med tidslinjen er at give et kort rids af slaveri igennem historien både i dansk og international kontekst. Tidslinjen skal illustrere, at slaveri ikke er et nyt fænomen. Derimod er moderne slaveri bare en ny form for slaveri.

Der er tilknyttet arbejdsark til opgaverne, der skal hjælpe eleverne til at systematisere informationerne om slaveriet og de samfund, de fungerer i.

Arbejdsarkene findes i kolofonen på siden [her](#).

Webdoks 'En hverdag med og uden slaveri'

Vi lancerer to webdoks, der på illustrativ vis synliggør forskellene på et liv med og uden slaveri. De to webdoks er tænkt som oplæg til diskussioner om moderne slaveri og menneskerettigheder.

Grundtanken med 'En dreng/piges hverdag med og uden slaveri' er at sammenligne en dansk dreng og pige med en børneslave. Ved at følge dem gennem en almindelig dag tydeliggøres de store forskelle, som er på børnenes levevilkår.

For det første viser det helt tydeligt, hvad børneslaverne må undvære sammenlignet med de danske børn. For det andet viser det forholdet mellem forbruger og produkt. De digitale produkter, som er en helt integreret del af Matias' hverdag, er produkter, som i sidste ende er gravet frem af Makumba. I Eshas tilfælde handler det om, at det at gå i skole kunne gøre hende selvforsørgende som voksen, så hun ikke behøver gifte sig allerede. Et forhold som Emma slet ikke behøver at forholde sig til.

Det er måske ikke alle elever, som fanger denne sammenhæng, og derfor er det vigtigt at få det tydeliggjort gennem en debat i klassen eller i en gruppediskussion.

Det er vigtigt, at debatten bliver styret, og vi foreslår følgende fremgangsmåde:

1. Hvilke menneskerettigheder/børnerettigheder har Esha og Makumba ikke?
  - a. Tal med eleverne om, hvilke rettigheder alle mennesker i verden har. Tag evt. udgangspunkt Børnekonventionen. Der er også mulighed for at gå mere i dybden med Børnekonventionen og Menneskerettighederne her: <https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/menneskerettighederne-specielt-boern-og-unge>
2. Er Makumba og Esha overhovedet slaver? De ejes jo ikke af nogen.
  - a. Her er det vigtigt, at begrebet 'slaveri' udvides til også at omfatte 'moderne slaveri'.
3. Hvordan bidrager vi til moderne slaveri?
  - a. Tag eksempelvis udgangspunkt i Makumba, der finder kobolt til Matias' telefon og computer. Snak for eksempel om, hvorfor nogle produkter kan være meget billigere end andre. Lad eleverne diskutere, om de har et ansvar – og om det er deres ansvar at gøre noget ved det.
4. Hvordan kan vi tillade, at det foregår ude i verden?
  - a. Her kan snakken handle om, hvor svært det er at gennemskue, hvem der har lavet de produkter, som vi køber i Danmark. Der indgår så mange mellemhandlere, at det kan være svært at gennemskue handelskanalerne.
5. Hvad kan vi gøre for at ændre det?
  - a. Tal med eleverne om handlemuligheder. Hvad kan de gøre som forbrugere? For eksempel købe certificerede varer og tjekke, hvor varerne kommer fra. Kan de hjælpe på andre måder?

Dilemmaspil om Chatar

I dilemmaspillet 'Chatar' møder vi den unge teenager Chatar. Han er fra en fattig familie i Indien, og gennem ham får eleverne indblik i en verden, hvor børn lever i slavelignende tilstande. Hertil vil der være diskussionsspørgsmål, der skal perspektivere problemerne for eleverne. [Spil spillet her](#).

Når eleverne har spillet færdig, er det en god idé at samle op på, hvad de har lært. Til det har vi lavet en lille opsamlingsøvelse, der efterfølges af en researchopgave. Researchopgaven ligger i artikelteksten ved spillet.

Opsamlingsøvelsen skal få eleverne til at tale om spillets indhold ved hjælp af en række sætningsstartere, for eksempel: "Børnene tager arbejdet fordi..." Herefter skal eleven færdiggøre sætningen med sine egne ord. På den måde hjælpes eleverne til at tale om spillets indhold.

Fremgangsmåden er sådan:

1. Print dialogkortet.
2. Opdel klassen i grupper af 4 personer.
3. Eleverne skal nu skiftes til at sige noget på rundtur.
4. Eleverne skiftes til at sige noget om spillet på baggrund af de sætninger, der står på kortet.
5. Eleverne må ikke springe over.
6. Lad øvelsen køre i 5 minutter.

Herefter kan eleverne lave researchopgaven, der sætter fokus på, hvordan Børnekonventionens regler brydes i spillet, og hvordan regler for børn, der arbejder i Danmark, er.

Dokumentarfilm

The Why Foundation har, i forbindelse med kampagnen 'Why Slavery', lavet seks dokumentarfilm, som er blevet vist på DR1. Filmene ligger nu tilgængelige på DR Skole med arbejdsopgaver til samfundsfag. Filmene sætter fokus på hver sin udgave af moderne slaveri og udstiller omfanget af problemet, der findes i stort set alle dele af verden.

Da indholdet i flere af filmene kan være ret voldsomt, har vi valgt 'kun' at lave arbejdsopgaver til filmen 'Børneslaver til salg'. Formålet med opgaverne er at belyse omfanget af børneslaveri i Indien, og hvorfor børneslaveriet overhovedet findes.

I arbejdet med dokumentaren anbefaler vi, at man forbereder eleverne og samler op på følgende måde:

1. Lad eleverne se præmissen fra filmen '[Børneslaver til salg](#)'.
  - a. Eleverne skal tage stilling til: Indien har verdens største antal børneslaver. Hvor kommer behovet fra?
2. Lad børnene spille dilemmaspelet om Chatar i tomandsgrupper. [Klik på linket her for at komme til spillet](#).
3. Inddel klassen i grupper. [Lad dem se de fem kapitler](#) og svare på de tilhørende arbejdsopgaver.
4. Eleverne laver en præsentation på fem minutter, som de præsenterer for resten af klassen om det, de har set.
5. Saml alle elementer op ved at diskutere de overordnede spørgsmål i plenum. [De findes også i elektronisk form ved at klikke på dette link](#).
  - a. Hvordan er sammenhængen mellem den buldrende økonomi i Indien og det store antal børnearbejdere/-slaver?
  - b. Hvorfor rammer økonomisk udvikling de svageste hårdest?
  - c. Hvilken betydning har korrupsion for at bekæmpe moderne slaveri?
  - d. Hvad kan vi gøre i Vesten for at stoppe moderne slaveri, og at børn ned til 3 år er tvunget til at arbejde?

De andre fem film

Der er fem andre dokumentarfilm i forbindelse med 'Hvorfor Slaveri – og vejen væk derfra'. Det drejer sig om:

1. [Hushjælp i helvede](#)
2. [Nordkoreas hemmelige slavehær](#)
3. [10 år som huslave](#)
4. [Født til et liv i fængsel](#)
5. [Jeg var sexslave i Islamisk Stat](#)

Alle film er tilgængelige via links ovenfor. Vær opmærksom på, at indholdet kan være ret voldsomt. Derfor opfordrer vi til, at man ser filmene grundigt igennem, inden man viser dem til eleverne for at sikre, at klassen kan se indholdet.

God arbejdslyst!